

گزارش چهارمین کنگره جهانی علیه مجازات اعدام در ژنو مرجان افتخاری

از آنجائی که در این کنگره مهم به اتفاق دوست و رفیق عزیزم خانم شهین نوائی شرکت داشتیم ضروری دیدم که شما هم در جریان این کنگره مهم قرار بگیرید. به همین دلیل گزارش کوتاهی از جریان و بحث های این کنگره را برای علاقه مندان ارسال میکنم.

چهارمین کنگره علیه مجازات اعدام توسط ECPM (فرانسه) در روزهای 24، 25 و 26 فوریه در سالن کنفرانسهایی بین المللی در شهر ژنو برگزار شد. این کنگره با کمک، همیاری و همکاری حد اقل 50 انجمن و گروه مدافع حقوق بشر مانند Amnesty international، 'KUONI' Laface، MVFHR و همچنین روزنامه های مهمی مانند Le Temps سازماندهی شده بود.

بیش از 100 سخنران از شخصیت‌های سیاسی، حقوقی از کشورهای مختلف جهان مانند (ایران، چین، ژاپن، لبنان، مکزیک، آمریکا، انگلیس، فرانسه، سنگال، بورکینو فاسو، اوگاندا، تایوان، اندونزی، هند، بلژیک، پرتوریکو، موناکولی، مراکش، تونس، عراق، ووو) در این کنگره شرکت داشتند.

در سالن محل کنگره، انجمنها و گروهائی که برای لغو مجازات اعدام و حقوق بشر تلاش و فعالیت میکنند با برپائی میز (کتاب، پوستر، تراکت، جمع اوری امضاء و سایر ابتکارات دیگر) سهم مهمی در اطلاع رسانی و ارتباطات جدید داشتند. میز Amnesty International مثل همیشه توجه بسیاری از شرکت کنندگان را بخود جلب کرده بود.

فعالین سازمان مجاهدین (بدون استفاده از این عنوان) تحت نام "حقوق بشر" میز نسبتا بزرگی همراه با عکسهائی از کشته شدگان سالهای گذشته، اعدام های خیابانی و بالای جرثقیل و کشته شدگان اخیر (ندا) را بشکل پوسترهای کوچک و بزرگ ارائه داده بودند. گردانندگان این میز چندین مصاحبه تلوزیونی با تلوزیونهای اروپائی داشتند.

روز اول کنگره 24 فوریه

روز اول، با کمی تاخیر، حدود ساعت 9:30 در سالن حقوق بشر و تمدنهای سازمان ملل بازگشائی شد. در ابتدا مدیر سازمان ملل در ژنو در مورد مجازات اعدام صحبت کرد و سپس Chenuil – Hazan مدیر ECPM ضمن تشکر و خوش آمد گویی به حاضرین و باز تشکر از تمام کسانی که دواطلبانه در برگزاری این کنگره تلاش کردند به موضوع مجازات اعدام بعنوان نقص صریح حقوق بشر و غیر انسانی بودن آن پرداخت. او به مورد چین و ایران مخصوصا اعدام کودکان و مخالفین سیاسی در ایران اشاره کرد. او از دانشجوی مبارز پلی تکنیک "یوسف رشیدی" که هم اکنون در زندان است و به اعدام محکوم شده است اشاره مشخص داشت.

خانم Bruderer یکی از اعضای هیئت کنفدراسیون سوئیس پیامی در مورد حقوق بشر و اینکه مجازات اعدام متعلق به دوران گذشته است و هیچ ارتباطی با جامعه امروز بشری ندارد، به این موضوع پرداخت که مجازات اعدام در شهر ژنو در سال 1862 لغو شده است. و کنفدراسیون سوئیس لغو مجازات اعدام را در سال 1930 در قانون اساسی خود

ثبت کرده است. پس از او شخصیت های دیگر حقوقی و سیاسی هر یک در مورد ضرورت لغو مجازات اعدام بعنوان مجازاتی غیر انسانی صحبت کردند. ولی از همه مهمتر بحث وزیر سابق دادگستری و مدافع همیشگی لغو مجازات اعدام فرانسه آقای Robert Badinter بود. او در مورد این که مجازات اعدام وسیله ای است در دست دولتها، حکومتها و دیکتاتورها برای ایجاد ترس و وحشت حرف زد. او به مورد ایران و اعدام مخالفین سیاسی اشاره داشت.

او روی این موضوع که ما باید از زندگی انسانها، حرمت انسانی و ارزش زندگی انسانها دفاع کنیم و نه از مرگ تاکید کرد. او گفت: همه ما با هم، باید علیه این مجازات که هیچ ربطی به انسانیت ندارد در سراسر جهان حرکت کنیم. او همچنین در مورد این موضوع که هنوز 48 کشور جهان قرار داد جهانی لغو مجازات اعدام را امضاء نکرده اند و در مورد قرار داد 1966 که ممنوعیت بازگشت به مجازات اعدام را مطرح میکند توضیحاتی داد.

سخنرانی او با کف زندهای طولانی حاضرین پایان یافت.

یکی دیگر از سخنرانان بازگشائی این کنگره، آقای Ahoueke از بنی (افریقائی) بود او بر این موضوع که در دموکراسی مدرن امروز قوانین حقوقی هم باید تغییر کنند تاکید کرد و یاد آور شد که از سال 1989 در بنی و بسیاری دیگر از کشورهای آفریقائی مجازات اعدام عملاً در مورد کودکان و زنان باردار لغو شده است و امید وار است که در آینده لغو اعدام بطور قانونی در کشورش تثبیت شود صحبت خود را پایان داد.

در پایان آقای Zapatero نخست وزیر اسپانیا و رئیس دوره ای اتحاد اروپا خواستار لغو بدون قید و شرط اعدام در سراسر جهان شد. او هم به غیر انسانی بودن و بربریت چنین مجازاتی بارها در صحبت خود اشاره کرد و از همه حاضرین خواست که در این جهت حرکت کنند. در ضمن او دعوت کرد که پنجمین کنگره در اسپانیا برگزار شود.

پس از اتمام سخنرانی ها در سازمان ملل، بقیه برنامه در محل کنفرانسهای ژنو، و در سالن های متعدد در مورد موضوع های مختلف زیر ادامه پیدا کرد.

برنامه های بین المللی و محلی برای لغو مجازات اعدام

تبعیضهای ملی، نژادی و اجتماعی در بکارگیری مجازات اعدام

حمایت از گروه های آسیب پذیر (کودکان و بیماران روانی)

دلایل برای قانع کردن لغو مجازات اعدام

تنظیم استراتژی برای لغو اعدام

تئاتر آخرین روز یک محکوم به مرگ بر اساس نوشته ویکتور هوگو (در سالن تئاتر شهر)

در قسمت مربوط به (حمایت از کودکان و بیماران روانی) خانم نازنین افشین جم مدیر (Stop Child Execution) که از کانادا دعوت شده بودند در مورد اعدام کودکان در ایران با ارائه آمار و موارد مشخص صحبت کردند. در بین تمام کشورهایی که هنوز اعدام اجراء میشود ایران بالا ترین آمار مربوط به اعدام کودکان را دارد. صحبت های این فعال جوان ناراحتی و نگرانی همه حاضرین در جلسه را برانگیخته بود. او از همه فعالین و مجامع حقوق بین المللی در مورد توقف اعدام کودکان در ایران کمک خواست.

در روز 25 فوریه بحث مذاهب و مجازات مرگ، موانع و اهرمها برای لغو این مجازات بیشترین شرکت کننده را داشت.

در این جلسه Jonas Josen نماینده کلیسای کاتولیک از سوئد آمده بود که در مورد رضایت خداوند برای حفظ زندگی داد سخن داد و اینکه خداوند ما را به زندگی و فعالیت دعوت کرده است. در ادامه خانمی که حجاب اسلامی داشت بنام Mulia از اندونزی در مورد یکتائی خدا و توحید حرف زد و اینکه این خداوند است که میتواند تصمیم گیرنده ارزشهای انسانی باشد. او گفت که قرآن 5 ابژکتیو دارد که دو تا از آنها حفظ زندگی و آزادی است. ولی باید قانون و منشور مدینه را حفظ کرد. جالب است که او گفت که اسلام هیچ سازگاری با مجازات اعدام ندارد ولی مجرم باید تنبیه شود

در پاسخ یکی از شرکت کنندگان که گفت: قرآن و اسلام با آزادی مغایرت دارد و ما این را در ایران و عربستان سعودی میبینیم، گفت در اندونزی ما اسلام تعدیل شده و ملایم داریم که با اسلام ایران و یا عربستان فرق میکند.

در انتها از نماینده کلیمی ها آقای Guedj خاخام قدیمی ژنو، هم مانند دو نفر قبلی به این که دین یهود، دین عشق و عدالت است سخن فرسائی کرد. او گفت که برای مجازات قوانین سختی در تورات وجود دارد از جمله اینکه 2 نفر باید جرم را دیده باشند و شهادت دهند، بعد هم، حتما متهم باید به جرم خود اعتراف کند، در غیر این صورت کسی را نمیتوان به مرگ محکوم کرد. او در مورد سؤال یک نفر که راجع به کلونی سازی، جنگ و کشتن فلسطینی ها سؤال کرد گفت: که این یهودیت نیست که چنین کاری را میکند، باید دولت اسرائیل را از مذهب ما جدا کنید. من خودم موافق دولت مستقل فلسطینی هستم و اطمینان داشته باشید که بسیاری دیگر از مذهبی های یهودی هم با من هم عقیده هستند.

25 فوریه ساعت 14 سخنرانان ایران، ژاپن چین و آمریکا در مورد اعدام و لغو آن نظرات خود را مطرح کردند.

خانم شیرین عبادی بعنوان برنده جایزه صلح سال 2003 اولین سخنران بود. او گفت که ایران بعد از چین دومین کشوری است که مجازات اعدام در آن رایج است ولی در مقایسه با جمعیت باید گفت که ایران جزء اولین ها محسوب میشود. او چنین ادامه داد که حتی برای جرمهای کوچک مثل مصرف الکل هم مردم را اعدام میکنند. و مجازات اعدام در ایران موضوعی است قانونی. ولی دولت از روشهای دیگر اعدام مثل پرتاب کردن از بلندی و یا سنگسار هم استفاده میکند. در مورد سنگسار سنگها نباید نه خیلی بزرگ و نه خیلی کوچک باشند. در ایران اعدام های سیاسی وجود دارند. بعد از انتخابات جدید 4 نفر مخالف به اعدام محکوم شدند. همچنین در ایران اعدام کودکان هم وجود دارد. بعد از عربستان ایران دومین کشوری است که کودکان را اعدام میکند. دختران بعد از 9 سال و پسران پس از 15 سال بزرگسال محسوب میشوند و در مورد آنها مجازات اعدام اجراء میشود.

سپس او چنین ادامه داد، در ایران در سال 1986 تعداد 3000 نفر زندانی سیاسی را اعدام کردند. او با این موضوع که فرهنگ ایرانی با خشونت مخالف است به زندانی کردن آقای عمادالدین باغی اشاره کرد. در انتها او به مبارزه علیه اعدام کودکان و اینکه این اعدام با اسلام مغایرت دارد پرداخت و به اینکه آقای مصطفائی که وکالت کودکان را بعهده دارد و به او اجازه ندادند از کشور خارج شود و در این کنگره شرکت داشته باشد پرداخت. در انتها او تنها به این نکته اشاره کرد که راه مبارزه با اعدام دموکراسی است.

نظر من: سخنرانی خانم عبادی نه تنها محتوا مشخصی نداشت بلکه پراکنده هم بود. به نظر میامد علیرقم اینکه از رو میخواند ولی متمرکز نبود. در ضمن پیشنهاد دموکراسی خود را بون هیچ توضیحی تنها در یک جمله مطرح کرد

دومین سخنران هم خانم مینا احدی از ایران بود.

خانم مینا احدی از فعالیت خود بر علیه رژیم شاه در 15 سالگی شروع کرد و اینکه بعدها در رژیم جمهوری اسلامی همسر او آقای اسماعیل یگانه دولت اعدام شد و خود او هم غیابا به مرگ محکوم شد. ولی خوشبختانه توانست از کشور خارج شود. به همین دلیل رنج و درد کسانی که عزیزی در زندان دارند، بخصوص انهایی که به اعدام محکوم شده اند را خوب درک میکند. او گفت که در سال 2001 کمیته بین المللی علیه سنگسار و در سال 2004 کمیته علیه اعدام را سازماندهی کرده است او به این اشاره کرد که اعدام مسئله همه جامعه ما است. نباید فراموش کرد که اعدام قتل عمد و دولتی است. اعدام وسیله ای است برای ترساندن مردم. و باز ابزاری است برای دفاع از حکومت و موجودیت آن.

او گفت که خوشبختانه در این سالهای اخیر در جامعه ما رنسانس فکری عمیقی بوجود آمده. مردم عادی هم به فراخوانهای علیه اعدام پاسخ مثبت میدهند. ولی یک جنبه دیگر کار ما باید بین المللی باشد، با اتحادیه اروپا و در سطح نهاد های رسمی و بین المللی.

سپس از اعدام کودکان حرف زد و اینکه تعدادی از خانوادههای محکومین با او در تماس هستند و از او میخواهند که به آنها کمک شود. مینا به این موضع اشاره کرد که اگر این کودکان به هر دلیلی در یک درگیری مرتکب قتلی شده اند ولی دولت قاتل اصلی است که در کمال خونسردی آنها را اعدام میکند.

همه مردم جهان میدانند که حئود 8 ماه است که میلیونها جوان به خیابان آمده اند و فریاد ما حکومت اسلامی را نمیخواهیم سر داده اند. در مجموع به نظر میاید که در ایران یک انقلاب علیه اعدام، سنگسار، آپارتاید جنسی، زن ستیزی اسلامی در جریان است. دولتهای غربی و اتحادیه اروپا باید این جنبش را ببینند و به سیاست دیالوگ و مباحثات با دولت جمهوری اسلامی خاتمه دهند. باید از فشارهای دیپلماتیک استفاده کنند و سفارتخانه های خود را در ایران ببندند. و سران

جنایت کار انرا به اتهام جنایت علیه بشریت تحت تعقیب قرار دهند. باید کمک کرد مبارزه مردم علیه این رژیم به نتیجه برسد.

مینا در انتها چنین اضافه کرد که من این قطعنامه را در مورد ایران پیشنهاد میکنم

1/ لغو فوری همه اعدامها در ایران، اعدام فعالین سیاسی و کودکان

2/ لغو فوری قوانین مذهب اسلام، قصاص و سنگسار

3/ جدائی مذهب از دولت و آموزش و پرورش

4/ دستگیری و محاکمه قاتلین و سران جمهوری اسلامی

بحث مینا مورد تشویق حاضرین قرار گرفت.

روز 26 فوریه و بیاتیه نهائی کنگره

در ابتدا برای بار دوم از خانم شیرین عبادی دعوت شد تا بحث رسمی خود را در مورد مبارزه با مجازات اعدام ارائه دهند.

این بار خانم عبادی مطرح کردند که در ایران اعدام یک وسیله سیاسی است و تا حالا 140 کشور مجازات اعدام را لغو کرده اند و امیدوارم و آرزو میکنم که کشورهای دیگر هم این کار را انجام دهند.

ایران و عربستان سعودی کودکان را به نام اسلام اعدام میکنند. ولی ما میبینیم که در چین و امریکا که اسلامی نیستند اعدام وجود دارد. برای لغو این مجازات جدائی دین از دولت لازم است ولی کافی نیست. برای این موضوع باید مردم را آگاه کرد. با اعدام کودکان نمیتوان جرائم را کاهش داد و امنیت را ایجاد کرد. در این میان ONGها نقش مهمی دارند و همچنین مطبوعات و رسانه های جمعی. آزادی عقیده چیز تابگونی ای نیست. دولت باید به مردم گوش بدهد. 200 سال پیش برده داری پایان یافت یک روزی هم باید مجازات اعدام لغو شود.

نظر من: با اینکه خانم عبادی وکیل هستند و باید قاعداً قدرت بیان، استدلال و تمرکز خوبی داشته باشند ولی متأسفانه هیچکدام را نداشتند. بحثهای روز قبل و این بار پراکنده بود. از این شاخه به آن شاخه میپزدند. نحوه ارائه و بیان بسیار ضعیفی داشتند. با اینکه لااقل 7 سال است که جایزه صلح را گرفتند و در کشورهای مختلف و مجامع گوناگون دعوت شده اند اساساً قادر به ارائه یک بحث حقوقی از زاویه حقوق بشر و متمرکز هم نیستند. تشویق جمعیت و برخوردها هم همین موضوع را ثابت میکرد.

بر عکس ایشان آقای Robert badinter وزیر سابق داگستری فرانسه و مدافع لغو اعدام، بحث خود را چنین شروع کرد. با این که 138 کشور جهان این مجازات غیر انسانی را لغو کرده اند ولی راه درازی در پیش داریم. قرارداد Room در مورد لغو مجازات غیر انسانی اعدام یک موضوع اخلاقی و فلاسفی نیست بلکه یک وظیفه است که باید به ما برای بستن و پایان دادن به این بربریت کمک کند. مبارزه علیه مجازات اعدام یک وظیفه اجباری است که باید از تمام امکانات موجود برای پایان دادن به آن استفاده شود. بسیج عمومی برای مبارزه با اعدام به عنوان یک وسیله در دست تعدادی از دولتها یک خواست و اقتضا جامعه بشری است. زندگی بیش از آنکه ما فکر میکنم ارزش دارد و نباید به راحتی انرا از کسی گرفت. هیچ کس و هیچ قانونی نباید زندگی را از هیچ فردی حتی جنایتکاران بگیرد. راه های تنبیه بسیارند و مرگ وحشیانه ترین شیوه موجود است.

سحنان او مانند روز اول با تشویق طولانی حاضرین که از جای خود بر خاستند بودند اتمام یافت.

در مجموع بارها و بارها نام جمهوری اسلامی بعنوان ناقض حقوق بشر و کشوری که اعدام زندانیان سیاسی و کودکان در ان رایج است مطرح شد. ایران و چین دو کشوری بودند که بیش از همه کشورها مورد حمله حقوقدانان و شخصیت های سیاسی قرار گرفتند.

Eftekhari_marjan@yahoo.com